

Mål C-81/10 P

France Télécom SA mot Europeiska kommissionen

”Överklagande — Statligt stöd — Ordning för företagsskatt tillämpad på France Télécom — Begreppet stöd — Berättigade förväntningar — Preskriptionstid — Motiveringsskyldighet — Rättssäkerhetsprincipen”

Förslag till avgörande av generaladvokat N. Jääskinen, föredraget den 8 september 2011 I - 12903
Domstolens dom (tredje avdelningen) av den 8 december 2011 I - 12941

Sammanfattning av domen

1. *Stöd som ges av en medlemsstat — Begrepp — Särskild skatteordning som kan medföra en förmån för ett företag*
(Artikel 87.1 EG)
2. *Stöd som ges av en medlemsstat — Begrepp — Särskild skatteordning som tillämpas på ett företag — Kompensering av en underbeskattning under en viss period genom överbeskattning under en annan period till följd av en schablonavgift*
(Artikel 87.1 EG)

3. *Stöd som ges av en medlemsstat – Återkrav av ett rättsstridigt stöd – Stöd som beviljats i strid med det förfarande som föreskrivs i artikel 88 EG – Berättigade förväntningar hos stödmottagarna – Skydd – Villkor och gränser (Artikel 88.3 EG)*
4. *Stöd som ges av en medlemsstat – Återkrav av ett rättsstridigt stöd – Regeln om en tioårig preskriptionsfrist enligt artikel 15 i rådets förordning nr 659/1999 – Tidpunkten då preskriptionsfristen börjar löpa – Tidpunkten då stödmottagaren beviljas stödet (Artikel 88.2 EG; rådets förordning nr 659/1999, artikel 15)*
5. *Stöd som ges av en medlemsstat – Beslut av kommissionen i vilket det fastställs att ett stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden och att det ska återkrävas – Kommissionens möjlighet att överlåta åt nationella myndigheter att beräkna det exakta belopp som ska återkrävas – Åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen – Föreligger inte*

1. En särskild skatteordning kan medföra en förmån för ett företag i den mening som avses i artikel 87.1 EG, även om det exakta belopp som stödet enligt denna skatteordning uppgick till måste fastställas med hänsyn till vissa externa faktorer i förhållande till denna ordning.

När frågan huruvida statligt stöd föreligger beror på omständigheter som ligger utanför den särskilda skatteordningen, såsom den omständigheten att företags-skatten utgår årligen och de skattesatsnivåer som för varje år genom omröstning fastställs av lokala enheter, utgör sådana

omständigheter inget hinder för att den särskilda skatteordningen redan vid dess antagande kan anses vara statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG. Det ska nämligen göras åtskillnad mellan antagandet av en stödordning och beviljandet av årligt stöd till företaget på grundval av denna stödordning och vars exakta belopp berodde på vissa externa faktorer.

I ett sådant fall kan förekomsten av en fördel bero dels på en fast del som är knuten till den särskilda skatteordning som

tillämpades på företaget i förhållande till den allmänna skattelagstiftningen, dels på en rörlig del beroende på de faktiska omständigheterna, det vill säga bestämmandet av platsen för lokaler eller mark i olika kommuner samt den skattesats som är tillämplig i de aktuella lokala enheterna.

vara en pålaga som är oupplösligt förbunden med införandet av den särskilda skatteordningen.

(se punkterna 43, 44 och 48)

(se punkterna 21–23 och 27)

2. När det gäller begreppet statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG kan en åtgärd inte undgå att kvalificeras som statligt stöd när mottagaren av detta åläggs en specifik pålaga av annat slag, utan samband med det ifrågasvarande stödet.

Frågan huruvida en överbeskattning som ett företag utsatts för under en viss tid, till följd av en schablonavgift, kompenserar en underbeskattning som företaget varit föremål för under en annan tidsperiod ska bedömas utifrån schablonavgiftens objektiva särdrag och utifrån frågan huruvida den kan anses ha utgjort en pålaga som hör samman med den förmån för det berörda företaget som i förekommande fall följt av den särskilda skatteordningen. Enbart den omständigheten att schablonavgiften och den särskilda skatteordningen har inrättats genom samma lag innebär inte att den beskattning företaget har utsatts för till följd av denna schablonavgift kan anses

3. Med hänsyn till den tvingande arten av kommissionens kontroll av statligt stöd, kan de företag som mottar stöd i princip endast hysa berättigade förväntningar på att ett stöd är tillåtet om det har lämnats med iakttagande av det förfarande som föreskrivs i artikel 88 EG. Vidare ska en omdömesgill näringsidkare i normalfallet kunna avgöra om detta förfarande har iakttagits. Detta gäller särskilt om ett stöd har genomförts utan att det dessförinnan har anmälts till kommissionen, och det således är rättsstridigt enligt artikel 88.3 EG. Då kan stödmottagaren vid detta tillfälle inte ha berättigade förväntningar på att stödet är rättsenligt.

En eventuell passivitet från kommissionens sida saknar vidare betydelse när den ifrågasvarande stödordningen inte har anmälts till denna institution.

(se punkterna 59 och 60)

4. För kommissionens befogenheter att återkräva stöd gäller enligt artikel 15.1 i förordning nr 659/1999, avseende tillämpningen av artikel 88 EG, en preskriptionstid på tio år. Av punkt 2 i samma artikel framgår att preskriptionstiden ska börja först den dag då det olagliga stödet beviljas mottagaren. Den avgörande omständigheten för att fastställa preskriptionstiden i den mening som avses i artikel 15 är således tidpunkten då stödet verkligen beviljades.

Av artikel 15.2 framgår att det i denna bestämmelse, för att fastställa det datum då preskriptionsfristen börjar löpa, hänvisas till den tidpunkt då stödmottagaren beviljades stödet och inte tidpunkten för antagandet av en stödordning.

Fastställandet av den tidpunkt när ett stöd beviljades kan variera beroende på det ifrågavarande stödets beskaffenhet. När en flerårig stödordning innebär periodiska utbetalningar eller beviljanden av förmåner, kan tidpunkten för antagandet av en rättsakt som utgör stödets lagliga grund och den tidpunkt då företagen verkligen erhåller förmånen skiljas åt av en betydande tidsperiod. I en sådan

situation måste stödet – vid beräkningen av preskriptionstiden – anses ha beviljats stödmottagaren först vid den tidpunkt då denna verkligen beviljades stödet.

(se punkterna 80–82)

5. Rättssäkerhetsprincipen, som utgör en del av unionsrättens allmänna principer, kräver att rättsreglerna är klara och precisa samt förutsägbara vad avser vilka följder de kan få, så att berörda parter kan förstå de situationer och rättsförhållanden som omfattas av unionens rättsordning.

Det finns inte någon unionsrättslig bestämmelse enligt vilken det krävs att kommissionen ska fastställa det exakta stödbelopp som ska återbetalas när den beslutar om att ett stöd som har förklarats vara oförenligt med den gemensamma marknaden ska återbetalas. Det är tillräckligt att kommissionens beslut innehåller uppgifter som gör det möjligt för beslutets adressat att själv utan alltför stora svårigheter fastställa detta belopp.

(se punkterna 100 och 102)